

byznys & politika

Ivo Rittig aneb Příběh opravdového kmotra

Ekonom zrekonstruoval život vedoucího potravin, vězně, krále Pařížské třídy, kmotra ODS, solárního barona a monackého rentiéra v jednom. Kdo je muž, který díky kontaktům v šedé zóně politiky a byznysu dokázal zařídit úplně všechno?

„Zoufalí lidé dělají zoufalé věci,“

prohodil Ivo Rittig ironicky na adresu policie a státních zástupců, kteří ho viní z legalizace výnosů z trestné činnosti.

Petr Koděra, David Tramba

Jedenapadesátiletý Ivo Rittig se dlouho těšil pověsti pana nedotknutelného. Muže, který se díky kontaktům u policie a v justici nemusel obávat, že by mu detektivové zazvonili u dveří.

Státní zástupci a kriminalisté prolomili tabu až ve čtvrtek 13. února. Rittiga na dva dny zadrželi a odebrali mu pas.

Přestože je vyšetřování zatím v rané fázi a na jakékoli závěry je brzy, lze říci, že Rittig je prvním velkým úlovkem z šedé zóny, v níž se úzce propojuje politika s byznysem, kde se sjednávají kontrakty za miliardy a kde se skrývá obrovský korupční potenciál. Vyšetřovatelé se nyní budou snažit rozšířovat,

zda právě na tomto poli nemohl přijít obratný spekulant Rittig ke svému jmění zahrnujícímu luxusní automobily i soukromý tryskáč. Tím Rittig létal mezi Prahou a Monakem, kde má zařízený luxusní apartmán a povolení k pobytu.

Rozklíčovat původ Rittigova bohatství je neskutečně obtížné. Jeho jméno

se sice objevuje ve vedení několika společností, jako například Salmia, Silobia, Taminvest CZ či Rittig & Partners, ale tyto firmy téměř nezveřejňují účetní závěrky v Obchodním rejstříku. Například poslední uložené výsledky Rittig & Partners pocházejí z roku 2003.

Ve svých klíčových obchodech se Rittig ukrýval za jména právníků dvorní advokátní kanceláře MSB Legal, dříve známé pod názvem Šachta & Partners. Právě jejich prostřednictvím se s velkou pravděpodobností dostal například ke stamilionovým ziskům z výstavby solárních elektráren u Ralska a Mimoně, které skončily u polostátní firmy ČEZ.

„Odkaziva si potpěl na blahobyt. Vždycky se chtěl mít dobře a neváhal k tomu využít jakékoli prostředky, klidně i porušit zákon,“ vzpomíná na Rittiga jeho bývalý obchodní partner, jehož jméno redakce zná, ale vyhověla jeho přání zůstat v anonymitě kvůli obavě z možné pomsty.

Svědectví Rittigova někdejšího parťáka přitom přesně zapadá do kontextu nejen současného Rittigova obvinění, ale i jeho minulosti, kterou loni na podzim odhalily Hospodářské noviny a která má rovněž kriminální pozadí.

80. léta: Šmelina, manko a kriminál

Kšeftovat ve velkém se Rittig, narozený z kraje roku 1963, pokoušel hodně brzy. Prakticky už ve škole, když se učil lahůdkářem. Na praxi ho vzali do promi-nentní provozovny U Paukertů, kde se šmelilo ostošest.

Rittig byl podle pamětníků pozorným žákem a když starší a zkušenější bardi z branže viděli, že se na něj mohou spolehnout, zařídili mu hned po škole parádní místo v centru Prahy. V roce 1981 Rittig nastoupil jako prodáváč do prodejny státního podniku Potraviný Praha na rohu ulic Žitná a Štěpánská. Jeho kariéra nabrala strmý vzestup a do dvou let, ve dvaceti, z něho byl vedoucí prodejny.

„Byl to jasně nejmladší vedoucí v celé Praze. Bylo nevidané až podezřelé, jak rychle šel nahoru,“ řekla HN bývalá prodavačka z protějšího obchodu, která se tehdy s Rittigem dobře znala.

Nadřazení tohoto rozhodnutí brzy litovali. Rittigovi coby vedoucím samoobsluhy během necelých dvou let z účetnictví zmizelo tři čtvrtě milionu československých korun. Na tehdejší

Ivo Rittig (51)

- Vyučil se v oboru prodavač a lahůdkář.
- V letech 1983 až 1985 jako vedoucí rozkrádal svěřenou prodejnu potravin, zůstalo po něm manko 766 tisíc korun. Byl odsouzen na 9 let do vězení, odkud se dostal počátkem roku 1990 díky amnestii.
- V roce 1995 založil s Lenkou Vejvalkovou společnost Prospekta Moda, jež prodává luxusní zboží v pražské Pařížské ulici.
- 2008 až 2011: firma spjatá s Rittigem dostává provize z tisku jízdenek pro pražský Dopravní podnik.
- 2010: společnost Amun.Re spojovaná s Rittigem vydělala 1,3 miliardy korun na výstavbě solárních elektráren pro ČEZ.
- Leden 2012: na leasing si pořídil starší tryskové letadlo za zhruba 100 milionů korun.
- Červen 2013: policejní razie v Rittigově pražské kanceláři a vile.
- 13. únor 2014: Rittig byl na dva dny zadržen a obviněn z legalizace výnosů z trestné činnosti, hrozí mu osm let vězení.

dobu, kdy průměrný plat činil necelé tři tisíce korun a za tři sta tisíc se dala postavit honosná vila, šlo o velké peníze.

Podle svědectví Rittigových známých však za mankem nestálo jen to, že byl Rittig ledabylý počtář. Údajně ho napálili jiní šmelináři, když si od něho vzali peníze a nedodali slíbené zboží.

Policejní vyšetřovatelé natchytali Rittiga až v roce 1985. Soudci ho potrestali devíti lety odnětí svobody, ale včetně vazby si odseděl jen polovinu. Na svobodu se dostal na počátku roku 1990 díky amnestii vyhlášené prezidentem Václavem Havlem.

Sám Rittig svoji minulost, ale ani současné podnikání, nikdy nekomentoval. Pouze dokola opakoval, že se ničeho protizákonného nedopustil. A když minulý pátek po zatčení a desítkách hodin výslechů opouštěl pražskou policejní centrálu, utrousil ironickou poznámku směrem ke státním zástupcům a policii: „Zoufalí lidé dělají zoufalé věci.“

90. léta: Obchodník s luxusní módou

Co přesně Ivo Rittig zpočátku po revoluci dělal, není dodnes úplně jasné. Podle jeho známých zřejmě praktikoval to, co všichni, kteří měli tehdy obchodního ducha: kšeftoval se zahraničním zbožím, v porevolučním Československu zvláště vyhledávaným. Tedy zejména se

známými značkami kosmetiky, výpočetní technikou nebo elektronikou.

K opravdu velkým penězům přišel až později – v polovině 90. let. A to díky známosti s bývalou tlumočnicí a průvodkyní italských turistů Lenkou Vejvalkovou. Spolu s ní Rittig založil v roce 1995 společnost Prospekta Moda, která se zaměřovala na luxusní zboží.

Vejvalková díky kontaktům v Itálii a svému odhodlání a cílevědomosti dokázala jako první přivést do Česka značku Versace. Později k ní přidala i další proslulé světové výrobce, jejichž obchody se soustředily do vyhlášené Pařížské třídy v centru Prahy nebo na pražské letiště.

Ivo Rittig se svou přítelkyní nejenže bohatli, ale přes různé společenské akce získali vstupenku do nejvyšších pater byznysu a politiky. Hrnuly se k nim vizitky nejvlivnějších person státu. A potkávali se tak se smetánkou včetně prezidenta Václava Havla či tehdejšího premiéra Václava Klause.

Rittig, který už od pohledu není sportovní typ, našel zálibu v podpoře volnočasových aktivit. Sponzoroval hokejový klub Prospekta Praha, který v polovině 90. let vyhrával Pražský přebor. Účastnil se také organizování utkání v klasickém a thajském boxu. Se svými společníky přivedl do Česka i hvězdy bojových sportů i filmových pláten včetně Jeana-Clauda van Damma nebo Chucka Norrisa.

Ke kumulaci obrovského majetku nepotřeboval bůhvíjaké vzdělání. Stačila mu praxe na ulici: umění stýkat se s lidmi, kteří ochotně kšeftují, využít jejich lásku k penězům, kterou měl také, a zároveň nebýt lakomý. „Byl štedrý a uměl se podělit. Věděl totiž, že si lidi zaváže,“ říká Rittigův známý.

„S málem se nespokojil. Byl megaloman a chtěl víc. I proto si začal víc a víc budovat kontakty na politiky a chtěl se účastnit veřejných zakázek,“ řekl další z bývalých Rittigových obchodních partnerů, který se s ním pro neshody v minulosti rozešel.

Po roce 2000: Kmotr ODS

Ivo Rittig si pozvolna vybudoval síť vazeb na významné politiky, hlavně z řad ODS. Za jeho „koně“ je obecně považován Petr Bendl, který v letech 2011 až 2013 zastával funkci ministra zemědělství ve vládě Petra Nečase.

Ještě větší hodnotu mohly mít kontakty na šéfkou Nečasovy kanceláře Janu Nagyovou, s níž si Rittig často telefonoval a osobně se scházel. Podle informací deníku MF Dnes se tato dvojice v létě 2012 snažila zabránit jmenování Lenky Bradáčové do funkce vrchní státní zástupkyně. Tomu sice nezabránila, ale dosáhla jiného cíle – odvolání ministra spravedlnosti Jiřího Pospíšila.

Dalším Rittigovým spojencem měl být bývalý starosta Prahy 1 a vlivný člen pražské ODS Jan Bürgermeister. „Potkali jsme se s Ivo Rittigem na několika společenských akcích. Ale jako politik jsem se s ním neměl potřeby stýkat. Neviděl jsem v tom smysl,“ dušuje se exstarosta.

Ke stamilionovým částkám se Rittig údajně dostal díky výstavbě solárních elektráren pro ČEZ, desítky milionů obdržel na provizích ze zakázek pražského dopravního podniku.

Jak Rittig dělal byznys, lze ilustrovat právě na obchodu se solárními elektrárnami. Společnost Amun.Re, jejímž skrytým spoluvlastníkem byl podle řady zdrojů ze solární branže právě Ivo Rittig, získala v roce 2010 zakázku na stavbu tří solárních elektráren pro ČEZ.

ČEZ firmě Amun.Re za výstavbu tří solárních elektráren včetně doplatku z roku 2011 zaplatil celkem 5,58 miliardy korun. Na účtu Amun.Re zůstal zisk 1,3 miliardy korun, který si neprůhlední vlastníci firmy vyplatili. Manažeři ČEZ se hájí tím, že firma Amun.Re svoji vlastnickou

strukturu poodkryla v čestném prohlášení. Údajně ji měl vlastnit Martin Shenar spolu s advokáty Davidem Michalem a Karolínou Babákovou z firmy MSB Legal. Sami manažeři polostátního podniku s odstupem času uznávají, že uvedení vlastníci mohli být jen nastrčení.

Dalším poškozeným v kauze spojované s Rittigem je i výše zmíněný pražský Dopravní podnik. Províze z tisku papírových jízdenek údajně směřovaly na účet firmy Cokeville

17 haléřů

Halře dělají talíře. Tolik šlo na účet firmy spojované s Rittigem z každé papírové jízdenky pražského Dopravního podniku. Celkem to dělá 40 milionů korun.

Assets se sídlem na Panenských ostrovech. Sedmáct haléřů za každou jízdenku dělá v součtu za roky 2008 až 2011 více než 40 milionů korun.

„Předali jsme protikorupční policii tři tisíce stran dokumentů. Nešlo jenom o jízdenky, ale i další zakázky dopravního podniku a Nemocnice na Homolce,“ řekl týdeníku Respekt Petr Soukenka, ředitel Nadačního fondu proti korupci, který na kauzu jako první upozornil.

Rok 2014: Znovu mezi zadrženými

Vyšetřovatelé nejprve kolem Rittiga jen opatrně kroužili a sbírali důkazy. Teprve při razii z loňského června, která je známá jako kauza Nagyová podle šéfky kanceláře tehdejšího premiéra Petra Nečase Jany Nagyové, se detektivům podařilo shromáždit materiály, jež vedly k obvinění Rittiga a jeho kumpánů.

Minulý čtvrtek vyšetřovatelé zadrželi dříve nedotknutelného pražského lobbistu a s ním i jeho právníky Davida Michala a Marka Stubleho a obchodní partnery Jana Janků a Petera Kmetě.

A obvinila je z praní špinavých peněz, které má souviset právě s předraženou zakázkou na dodávky jízdenek pro pražský Dopravní podnik.

Rittig se tak znovu po čtvrtstoletí může vrátit za mříže. Jeho údajné „monacké občanství“ mu nepomůže.

„Má pouze povolení k pobytu v Monaku, které se opakovaně prodlužuje po roce. Současné obvinění mu ovšem jeho pozici hodně znepríjemnilo,“ poznamenal ředitel Nadačního fondu proti korupci Soukenka.

Podle zatím neověřených informací se prý Ivo Rittig snaží přes své oblíbené advokáty získat narychlo občanství v jiné zemi, která nemá s Českou republikou dohodu o vydávání osob.

Takový je osud muže, jehož životní osudy v kostce vystihují odvrácenou stranu života a podnikání v Česku během posledních tří desetiletí. x